

JUSTITSMINISTERIET

Administrationsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 5. december 2014
Kontor: Budget- og planlægningskontoret
Sagsbeh: Michelle Argir Simonsen
Sagsnr.: 2014-0030-2748
Dok.: 1372772

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 152 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Mette Frederiksen

/

Michelle Argir Simonsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 152 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes oversende en oversigt over den nuværende regerings og den tidligere regerings udgifter til bekæmpelse af ungdomskriminalitet.”

Svar:

Domstolsstyrelsen har siden 2006 registreret antallet af straffesager, hvor den tiltalte er under 18 år på det tidspunkt, hvor retten modtager sagen fra anklagemyndigheden. Justitsministeriet har derfor afgrænset besvarelsen af spørgsmålet til udgifter på Justitsministeriets område til bekæmpelse af kriminalitet blandt unge under 18 år i regeringsperioderne november 2007 til september 2011 (regeringsperioden forud for den nuværende) og fra oktober 2011 til i dag (den nuværende regeringsperiode).

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen:

Rigspolitiet har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan til brug for Justitsministeriets besvarelse oplyse, at det ikke er muligt at opgøre politiets samlede udgifter til bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Dette skal blandt andet ses i lyset af, at der ikke i politiets tidsregistreringssystem er en specifik konti, hvor der registreres det samlede tidsforbrug, der anvendes på ungdomskriminalitet. Derudover kan ungdomskriminalitet forekomme inden for flere forskellige kriminalitetsformer som f.eks. vold, røveri, tyveri og narkokriminalitet. Der er endvidere ikke en landsdækkende konti til brug for registrering af den tid, der anvendes til målrettede og forebyggende indsatser mod ungdomskriminalitet.

Rigspolitiet kan oplyse, at bekæmpelsen af ungdomskriminalitet indgår som et naturligt led i politiets bekæmpelse af kriminalitet, og dermed indgår som en integreret del af det daglige politiarbejde. I dette daglige arbejde indgår der endvidere også en række tiltag i forhold til at forebygge ungdomskriminalitet. Rigspolitiet kan imidlertid ikke nærmere opgøre udgifterne til dette præventive arbejde, da denne indsats ikke registreres særskilt i politiets tidsregistreringssystem.”

Rigsadvokaten har oplyst følgende:

”Anklagemyndighedens medarbejdere registrerer ikke deres tidsforbrug på straffesager opgjort ud fra gerningsmandens alder, og Rigsadvokaten har derfor ikke mulighed for at opgøre anklagemyndighedens ressourceforbrug på ungdomskriminalitet (forstået som straffesager mod gerningsmænd i alderen 15-17 år).

Det fremgår af data i politiets sagsbehandlingssystem (POL-SAS), at antallet af strafferetlige afgørelser i sager, hvor den sigtede på gerningstidspunktet var 15-17 år, i perioden fra 2007 til 2013 er faldet med ca. 1/3. Det er umiddelbart Rigsadvokatens vurdering, at den tid, som en anklager bruger på den enkelte sag vedrørende en 15-17 årig, ikke kan antages at have ændret sig væsentligt i perioden. Derfor er det også Rigsadvokatens umiddelbare vurdering, at den tid, som anklagemyndigheden anvender på disse sager, må antages at være faldet i perioden.

Om de nævnte data i POLSAS henvises nærmere til nedenstående tabel 1 og 2.

Det bemærkes for så vidt angår tabel 1 og 2, at afgørelserne er opgjort efter, hvor mange unikke sigtede personer, der i det pågældende år og på det pågældende sagsområde er blevet afgjort med en given afgørelsestype. En person kan dermed optræde flere steder, hvis vedkommende har flere forskellige afgørelser, men vil i totalen fortsat være unik. Derfor er totalen ikke (nødvendigvis) summen af værdierne for de enkelte kriminalitetsområder.

Tabel 1 Afgørelser hvor den sigtede er 15-17 år på gerningstidspunktet

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Æn- dring i pct. 2007 til 2013
Drab mv.*	165	189	195	148	113	110	107	-35
Vold	1.940	1.781	1.683	1.738	1.358	1.258	1.043	-46
Sæde- lighed	169	184	168	176	175	139	165	-2
Røveri	426	434	540	577	413	414	400	-6
Indbrud	726	845	860	1.039	808	756	627	-14
Tyveri	2.555	2.602	2.804	2.737	2.436	2.484	2.377	-7
Økono- misk krimina- litet	275	289	315	409	366	375	432	57
Narko- tika og smug- ling	877	984	893	969	936	1.009	1.064	21

Øvrig straffelov, herunder brugstyveri	2.763	2.654	2.667	2.650	2.006	1.879	1.544	-44
Øvrige særlove	2.567	2.276	2.321	2.038	1.934	1.808	1.843	-28
Færdselslov	10.668	9.709	9.949	8.651	9.008	8.123	6.068	-43
Total	18.465	16.945	17.399	16.038	15.354	14.318	12.031	-35

Bemærkninger: Data er opdateret den 8. november 2014. Data for 2011 omfatter til dels Bornholms Politi, hvis anmeldelsen har fundet sted efter 1. januar 2011. Data er analyseret på baggrund af registreringer i POLSAS, bearbejdet i QlikView efter anklagemyndighedens ledelsesinformationssystem. Der tages forbehold for indtastningsfejl. Data er dynamiske, idet der løbende forekommer rettelser af indtastningsfejl, forsinkede opdateringer, nye afgørelser mv.

Afgørelser er kategoriseret efter, hvilken gerningskode afgørelsen er registreret med (se nedenstående tabel 2). Afgørelser af bøder efter afgørelsestype 21 sker på forholds niveau ved udsendelse af bødeforlæg. Når bøden endeligt vedtages, opdateres forholdene samlet i afgørelsesregistret, hvorved der kan ske en periodemæssig forskydning af afgørelsesdatoerne. Vedtages bøden ikke udenretligt, vil der være en større periodemæssig forskydning af afgørelsesdatoerne, da sagen skal afgøres i retten, ligesom afgørelsen vil kunne ændres fra fældende til frifindende.

*Kategorien drab mv. omfatter bl.a. også brandstiftelse.

Alderen på den afgjorte person er opgjort som personens alder på gerningstidspunktet. Hvis gerningstidspunktet efterfølgende rettes, bliver pågældendes alder ikke rettet i POLSAS.

Der vil være en periodevis forskydning af data, da f.eks. antallet af afgørelser i 2011 kan vedrøre sigtelser rejst i 2010.

Tabel 2 Afgørelsestyper medtaget i opgørelsen af afgørelser i tabel 1

AFGTYPE	Afgørelsestype
01	Dom
02	Idømt bøde
03	Dom/kendelse - straffelovens § 68-70
04	Betinget dom
05	Betinget dom og bøde
06	Delvis betinget dom
07	Udeblivelsesdom
08	Bødevedtagelse i retten
11	Frifundet
21	Afgjort med bødeforelæg
40	Andet
62	Tiltalefrafald med vilkår (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 2)
63	Tiltalefrafald med vilkår (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 3)
66	Tiltalefrafald uden vilkår (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 4)
67	Tiltalefrafald uden vilkår (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 7)
69	Påtale opgivet (Rpl. § 721, stk. 1, nr. 2)
71	Tiltalefrafald uden vilkår (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 5)
74	Sigtelsen grundløs - straffeloven (Rpl. § 721, stk. 1, nr. 1)
75	Sigtelsen grundløs - særlovgivningen (Rpl. § 721, stk. 1, nr. 1)
76	Tiltale undladt med advarsel - straffeloven (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 1)
81	Påtale opgivet (Rpl. § 721, stk. 1, nr. 3)

Domstolsstyrelsen har oplyst følgende:

”Justitsministeriet har i forbindelse med sin anmodning til Domstolsstyrelsen om bidrag til besvarelse af spørgsmålet oplyst, at udgifterne til at behandle straffesager om ungdomskriminalitet ved domstolene ønskes opgjort for perioden fra november 2007 til september 2011 (begge måneder inkl.) og igen for perioden fra oktober 2011 til i dag. Domstolsstyrelsens oplysninger er baseret på seneste statistikudtræk, som dækker 1. halvår af 2014, dvs. frem til og med juni 2014.

Styrelsen forstår ungdomskriminalitet således, at det omhandler straffesager, hvor tiltalte ved sagens modtagelse i retten er under 18 år.

Ud fra oplysninger om afsluttede almindelige straffesager har styrelsen beregnet den samlede aktivitet (målt som vægtede sager ved brug af domstolenes sagsvægtningssmodel) forbundet med straffesager, hvor tiltalte var under 18 år på det tidspunkt, hvor retten modtog sagen fra anklagemyndigheden. De almindelige straffesager omfatter nævningesager, sager med domsmænd, sager uden domsmænd og tilståelsessager, og de udgør knap 80 pct. af den samlede mængde straffesager ved byretterne. Ved beregningerne er det lagt til grund, at andelen af afsluttede sager inden for de øvrige straffesagstyper, f.eks. grundlovssager, hvor tiltalte er under 18 år, er den samme som for de almindelige straffesager, da der ikke er grund til at tro, at andelen skulle være markant anderledes.

Tabel 1 nedenfor viser antallet af afsluttede straffesager, hvor tiltalte var under 18 år, samlet og for nævningesager, domsmandssager, sager uden domsmænd og tilståelsessager. Endvidere fremgår det samlede antal vægtede sager ved byretterne, hvor tiltalte var under 18 år, ud fra ovenstående antagelser.

Tabel 1. Antal afsluttede almindelige straffesager ved byretterne, hvor tiltalte var under 18 år, i perioden fra 2007 til 1. halvår 2014, samt skøn over den samlede aktivitet ved byretterne i sager, hvor tiltalte var under 18 år.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (1)
	- antal afsluttede sager -							
Ungdomskriminalitet i alt	4.181	5.047	5.262	5.396	5.319	5.080	3.701	1.784
- nævningesager		2	11	5	3	4	12	4
- domsmandssager	1.221	1.462	1.436	1.668	1.545	1.250	1.062	547
- sager uden domsmænd	1.879	2.277	2.290	2.217	2.437	2.823	1.905	932
- tilståelsessager	1.081	1.306	1.525	1.506	1.334	1.003	722	301
Vægtede sager om ungdomskriminalitet	8.412	10.558	11.186	11.924	11.104	9.553	8.230	3.996

Note: Der er ved analysen set bort fra det relativt set mindre antal sager, der årligt

behandles af Grønlands Domstole samt Retten på Færøerne.

Som følge af, at den kriminelle lavalder i perioden fra 1. juli 2010 til 1. marts 2012 var nedsat til 14 år, er der forskel på de personer, der omfattes af statistikkerne i de enkelte år. Generelt omfatter statistikken de 15-17-årige unge. I perioden fra 1. juli 2010 til 1. marts 2012 er de 14-årige dog også omfattet.

Styrelsen er ikke i besiddelse af data, der muliggør at udskille de straffesager ved landsretterne og Højesteret, hvor tiltalte er under 18 år. Umiddelbart er der dog ikke grund til at tro, at andelen ikke ligger på nogenlunde samme niveau som ved byretterne. Det lægges derfor til grund i den videre analyse. Såfremt styrelsen skulle indhente disse data, ville der skulle udvikles ny statistik, hvilket ville være forbundet med anvendelse af ikke ubetydelige ressourcer.

Tabel 2 nedenfor angiver et skøn over den andel af retternes samlede aktivitet på straffesagsområdet, der tegnes af personer under 18 år.

Tabel 2. Skøn over andel af samlet aktivitet på straffesagsområdet, der kan henføres til sager, hvor tiltalte er under 18 år.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (1)
	- pct. -							
Ungdomskriminalitet - andel af samlet aktivitet på straffesagsområdet.	7,0	8,0	7,7	7,4	6,7	5,2	4,8	4,6

Ud fra oplysninger om retternes årlige udgifter til løn og øvrig drift er der foretaget et estimat af, hvad udgiften til behandling af sager, hvor tiltalte er under 18 år, må forventes at udgøre. Der indgår en forholdsmæssig andel af de samlede udgifter til generel ledelse og administration ved domstolene i beregningerne. Den del af de samlede udgifter til øvrig drift, der udgøres af husleje mv., har været stigende siden 2007 som følge af, at domstolene har taget nye tidssvarende retsbygninger i brug, hvor huslejeniveauet generelt er højere end tidligere.

For så vidt angår udgifterne til sagsgodtgørelse (honorar til domsmænd og tolke mv.) og fri proces mv. (navnlig salær til forurettedes bistandsadvokat) er det antaget, at personer under 18 år tegner den samme andel af udgifterne, som de gør af udgifterne til løn og øvrig drift ved behandling af straffesager.

Tabel 3 viser de årlige udgifter til sager om ungdomskriminalitet opdelt på lønudgifter, sagsgodtgørelse og fri proces mv.

Table 3. Skøn over domstolenes udgifter forbundet med behandling af sager, hvor tiltalte var under 18 år, i perioden fra 2007 til 1. halvår 2014.

Faste priser (2014-niveau)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (1)
	- mio. kr. -							
Driftudgifter (løn og øvrig drift)	24,5	28,9	30,8	31,7	31,6	23,0	22,7	10,8
Sagsgodtgørelser (domsmænd, tolke mv.)	1,6	2,1	2,3	2,6	2,4	1,8	1,8	0,9
Fri proces mv. (bistandsadvokater mv.)	4,7	5,3	5,3	5,8	5,1	4,1	3,8	1,7
Samlede udgifter	30,8	36,3	38,4	40,0	39,2	28,9	28,3	13,4

Ved en forholdsmæssig fordeling af de årlige udgifter til at behandle straffesager, hvor tiltalte var under 18 år, er udgifterne i tabel 4 opgjort for perioderne fra november 2007 til september 2011 (begge måneder inkl.) samt fra oktober 2011 til juni 2014 (begge måneder inkl.), ligesom der er opgjort en gennemsnitlig udgift pr. måned i perioden. Det er i den forbindelse forudsat, at ressourcebelastningen ved anke til landsretterne og Højesteret svarer til en tredjedel af byretternes aktivitet forbundet med sager, hvor tiltalte er under 18 år.

Table 4. Skøn over udgifter forbundet med behandling af sager om ungdomskriminalitet i perioderne fra november 2007 til september 2011 og oktober 2011 til juni 2014.

Faste priser (2014-niveau)	Nov. 2007 - sept. 2011 (mio. kr.)	Gnst. pr. afsluttet vægtet sag (kr.)	Okt. 2011 - juni 2014 (mio. kr.)	Gnst. pr. afsluttet vægtet sag (kr.)
Driftudgifter (løn og øvrig drift)	119,2	2.060	64,3	1.965
Sagsgodtgørelser (domsmænd, tolke mv.)	9,1	157	5,1	156
Fri proces mv. (bistandsadvokater mv.)	21,0	363	10,9	334
Samlede udgifter	149,3	2.580	80,4	2.455

Som nævnt ovenfor er det vigtigt at være opmærksom på, at der i perioden fra 1. juli 2010 til den 1. marts 2012 indgår sager om unge lovovertrædere, hvor tiltalte har været ned til 14 år. Dette i modsætning til generelt, hvor tiltalte har været mellem 15 og 17 år. Hertil kommer, at domstolene i maj måned 2009 fik tilført ekstra midler til at nedbringe antallet af verserende sager, idet der var sket en ophobning af sager under implementeringen af domstolsreformen og som følge af finanskrisen. Antallet af verserende sager blev derfor reduceret markant i perioden fra 2010 til 2012 med øgede udgifter til følge.

Beregningerne er forbundet med en vis usikkerhed som følge af de antagelser, som der er indlagt ved disse.”

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst følgende:

”Det kan oplyses, at forebyggende og resocialiserende arbejde i forhold til unge 15-17 årige i kriminalforsorgens regi indgår som en integreret del af kriminalforsorgens samlede opgavevaretagelse, og at direktoratet på den baggrund ikke har mulighed for at foretage et retvisende estimat over udgifterne til forebyggelse og resocialisering af unge.

Direktoratet kan dog oplyse, at der i forhold til unge under 18 år blandt andet i forbindelse med initiativerne i regeringsudspillet ”Ny start – mere konsekvens, opfølgning og omsorg. En markant styrket indsats mod ungdomskriminalitet” i oktober 2009 blev afsat særlige midler til en styrket kriminalpræventiv indsats mod ungdomskriminalitet i kriminalforsorgens regi.

Der er således ved satspuljeaftalerne blevet afsat varige midler til følgende:

1. En formel tilknytning af kriminalforsorgen til SSP-samarbejdet mellem skole, sociale myndigheder og politiet med det formål at forebygge kriminalitet blandt børn og unge. I 2010 blev der afsat 1,6 mio. kr. og i 2011-2013 blev der afsat 3,2 mio. kr. årligt.
2. En styrket uddannelsesindsats og forbedret udslusning og opfølgende støtte i forhold til løsladte unge. Der bevilges 9 mio. kr. årligt til denne indsats, dog kun 4,5 mio. kr. i 2010, som var projektets første år. Målgruppen for indsatsen er 15-17 årige i fængsler og arresthuse.
3. En udvidelse af kriminalforsorgens mentorordning. I 2011 fik ordningen tilført 4 mio. kr., og fra 2012-2014 er der tilført yderligere 8 mio. kr. årligt, således at der var 10 mio. kr. til ordningen i 2011 og 14 mio. kr. i årene derefter. Målgruppen for kriminalforsorgens mentorordning er primært klienter i alderen 15-25 år. Med udvidelsen i 2011 blev der også givet mulighed for at tilknytte mentorer til de tungest belastede personer over 25 år, som har et udtalt støttebehov. Der er ikke mange unge under 18 år, der får en mentor i kriminalforsorgens regi, da de ofte er omfattet af kommunernes støtte-kontaktpersonsordninger. I 2013 havde cirka 5 - 10 unge på 17 og 18 år en mentor.
4. Screening af 15-17 årige i kriminalforsorgens institutioner for psykiatriske problemstillinger. Kriminalforsorgen fik ved satspuljeforhandlingerne i 2010 tilført 800.000 kr. årligt til indsatsen.
5. Misbrugsbehandling af de 15-17 årige i ungeafdelingen i Statsfængslet i Jyderup. I 2010 blev der afsat 0,3 mio. kr. årligt til dette formål.

I tilknytning til punkt 5 kan det oplyses, at der i forbindelse med satspuljeforhandlingerne i 2006 blev bevilget midler til etableringen af den særlige ungeafdeling på det åbne Statsfængsel i Jyderup for unge under 18 år. Der blev afsat 5 mio. kr. årligt til løn og drift af afdelingen. Afdelingen åbnede i september 2009.”